DOMSTOLENS DOM (anden afdeling)
11. juli 1985 *

I de forenede sager 66-68 og 136-140/83,

1) 66/83: **Pierre Hattet**, 18, avenue Eléonore, 1150 Bruxelles,

2) 67/83: **Sabine Gérard, gift Matt**, 54, rue Batonnier Braffort, 1040 Bruxelles,

3) 68/83: **Gérard de Szy-Tarrisse**, 12, avenue Léon Tombu, 1200 Bruxelles,

4) 136/83: **Giorgio Donà**, 19, avenue Jeanne, 1050 Bruxelles,

5) 137/83: **Monica-Nico Delbaere, gift Becquart**, 89, rue Cervantès, 1190 Bruxelles,

6) 138/83: **Yvette Feyaerts, gift Schmitz**, 6, rue de la Fontaine, 1320 Genval,

7) 139/83: **Simone Textier, gift Le Maître**, 111, rue du Long Chêne, 1970 Wezembeek-Oppem,

8) 140/83: **Nadine Lacourt, gift De Waegeneer**, 8, Panoramalaan, 1980 Tervuren,

alle tjenestemænd ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved advokat Marcel Slusny, 272, avenue Brugmann, 1180 Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, Centre Louvigny, 34 B IV, rue Philippe-II,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Hendrik van Lier, den juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat Robert Andersen, 214, avenue Montjoie, 1180 Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Manfred Beschel, den juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Plateau du Kirchberg, Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: Fransk.

angående anerkendelse af, at sagsøgernes ansættelse ved Kommissionen skal regnes fra tidspunktet for deres respektive kontrakter med ESS, annullation af alle led i den procedure, der er gået forud for deres udnævnelse til tjenestemænd på prøve, samt selve udnævnelsen, statuering af, at det påhviler Kommissionen at foretage en ny indplacering af sagsøgerne, samt — for så vidt angår sagerne 66/83 og 68/83 — fremlæggelse af visse dokumenter,

har

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden O. Due, dommerne P. Pescatore og K. Bahlmann,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 6. juni 1985,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning indgivet til Domstolens justitskontor den 27. april 1983 har Hattet, Gerard og de Szy-Tarrisse, der er tjenestemænd ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, anlagt sag i det væsentlige med påstand om, at det statueres, at de skal betragtes som ansat ved Kommissionen fra indgåelsen af deres arbejdskontrakt med Den europæiske sammenslutning for Samarbejde (herefter benævnt ESS), samt om annullation af de afgørelser, hvorved de udnævnes til tjenestemænd på prøve, for så vidt angår deres indplacering i lønklasse og på løntrin. Ved stævning indgivet til Domstolens justitskontor den 11. juli 1983 har Donà, Delbaere, Feyaerts, Textier og Lacourt, der alle er tjenestemænd ved Kommissionen, anlagt sag med samme påstand.

2 Ved Domstolens kendelse af 14. juli 1983 er ovennævnte sager blevet forenet.

3 Alle sagsøgerne har været særkontraktansatte ved ESS, en ikke-kommerciel international organisation, der er oprettet i henhold til belgisk ret, og som fik tillagt status som juridisk person ved den belgiske kongelige anordning af 15. september 1964 (Moniteur belge af 3.10.1964, s. 10536).

4 Artikel 1 i vedtægterne for ESS bestemmer, at organisationen skal fremme »samarbejdet mellem De europæiske Fællesskaber og udviklingslandene samt territorier og oversøiske departementer, der er associeret med disse Fællesskaber...«. Vedtægternes artikel 3, stk. 2, bestemmer, at ESS i medfør af sine vedtægter og aftaler indgået mellem organisationen og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber sørger for ansættelse, udsendelse og forvaltning af personale, som skal varetage opgaver af samarbejdsmæssig art eller udføre videnskabelig og teknisk kontrol, og organisationen forvalter endvidere legater, der er stillet til rådighed af Fællesskabet«. Mens medlemmerne af ESS' bestyrelse alle var tjenestemænd ved Kommissionen, måtte organisationens direktør og vice-direktør ikke være i aktiv tjeneste ved en af De europæiske Fællesskabers institutioner (vedtægternes artikel 25).

5 De aftaler, der er indgået den 13. juli 1965 og den 4. juni 1974 mellem ESS og Kommissionen, og som der henvises til i artikel 3 i ESS' vedtægter, overlader det bl.a. til ESS »at ansætte og forvalte delegerede fra Kommissionen og kontraktansatte, der skal gennemføre de foranstaltninger, der finansieres af Den europæiske Udviklingsfond eller af Kommissionens midler« (artikel 1 i aftalen af 13.7.1965). Kommissionen giver ESS beføjelse til »at ansætte det personale i dens hovedsæde, der er nødvendigt for organisationens forvaltning«, at foretage udvælgelsen af personalet og at udforme ansættelsesvilkårene (artikel 2 og 3 i samme aftale). I øvrigt fremgår det af disse aftaler, at ESS i det væsentlige er undergivet Kommissionens vejledning og kontrol.

6 Med hensyn til forvaltningen af ESS' indtægter og udgifter, bestemmer ESS' finansprotokol, som blev vedtaget den 10. december 1965 af organisationens

bestyrelse, at ESS' udgifter finansieres ved Den europæiske Udviklingsfonds bevillinger. Udgiftsoverslaget godkendes hvert år af Kommissionen.

7 Organisationens bestyrelse har ligeledes vedtaget en protokol, der regulerer organisationens forvaltning. Protokollens artikler 28-37 indeholder regler for det personale, der arbejder med kontrol, bistand og teknisk samarbejde. I henhold til artikel 28 »udarbejdes de anmodninger om ansættelse, som Kommissionen retter til organisationen, i den konkrete tjenestegren og videresendes til direktionen...«. Ifølge protokollens artikel 31 skal forbindelseskontoret mellem Kommissionen og ESS meddele ESS, hvilke ansøgere man ønskerindkaldt, samt angive den foreløbige indplacering, som Kommissionen har accepteret. Selv om Kommissionen skal godkende ansøgeren (artikel 33), udfærdiges ansættelsesbrevet i medfør af protokollen og retningslinjer, som er udarbejdet af Kommissionen.

8 Med henblik på gennemførelse af organisationens formål, som er at fremme det økonomiske samarbejde mellem De europæiske Fællesskaber og udviklingslande, råder ESS over tre kategorier af ansatte, som organisationen selv administrerer: personalet på hovedsædet, det oversøiske personale og det personale, som ESS ansætter ved særkontrakt. Disse sidste stilles til rådighed for generaldirektorat VIII »udvikling« i Kommissionen.

9 Særkontrakten mellem sagsøgerne og ESS er indgået for et år med mulighed for forlængelse, hvilket hidtil er sket. Efter belgisk ret er sagsøgerne således ansat for en periode af ubestemt varighed.

10 Sagsøgernes arbejdskontrakt med ESS findes i to dokumenter med titlen »almindelige særkontraktsregler II for visse ansatte med særlige opgaver vedrørende projekter finansieret af Den europæiske Udviklingsfond« og »særlige særkontraktsbestemmelser II«. Sidstnævnte bestemmelser indeholder bl.a. ansættelsesdato, kontraktens varighed og grundlønnen.

11 Ved en beslutning, som ESS' bestyrelse traf den 4. november 1976 blev lønningsreglementet for de ansatte i henhold til særkontrakter og for de ansatte på hovedsædet ændret således, at disse to kategorier af ansatte i lønningsmæssig henseende blev ligestillet med Kommissionens tjenestemænd.

12 Sagsøgerne har rent faktisk i flere år gjort midlertidig tjeneste ved Kommissionen.

13 I Rådets forordning nr. 3245/81 af 26. oktober 1981 om oprettelse af et europæisk samarbejdsagentur (EFT L 328, s. 1) udtales det, at der, for at lette Kommissionens udførelse af det finansielle og faglige samarbejde med udviklingslandene bør oprettes et europæisk samarbejdsagentur, der udøver sin virksomhed inden for Fællesskabets rammer og i henhold til fællesskabsretten, og at dette agentur skal overtage de opgaver, der hidtil har været udført af ESS. I forordningens artikel 14 bestemmes, at de »generelle ansættelses- og arbejdsvilkår... for det ... omhandlede personale samt de ansatte på agenturets hjemsted fastsættes på grundlag af specifikke bestemmelser, som Kommissionen fastsætter...«. Da disse specifikke bestemmelser endnu ikke er vedtaget, kan agenturet ikke påbegynde sin virksomhed, og ESS er endnu ikke blevet opløst.

14 Under henvisning til oprettelsen af Det europæiske Samarbejdsagentur ved forordning nr. 3245/81, og til at det herved var nødvendigt at skabe en løsning for de 56 ansatte på ESS' hjemsted udstedte Rådet forordning nr. 3332/82 af 3. december 1982 om særlige overgangsforanstaltninger med henblik på ansættelse som tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber af 56 ansatte ved Den europæiske sammenslutning for Samarbejde (EFT L 352, s. 5). Forordningens artikel 1 bestemmer, at personale, der var ansat ved sammenslutningen pr. 1. januar 1982, kan ansættes som tjenestemænd på prøve ved Kommissionen. Artikel 3 bestemmer, at »uanset artikel 31 og 32 i tjenestemandsvedtægten, vil tjenestemanden, der ansættes i medfør af denne forordning, blive indplaceret i en lønklasse og på et løntrin, der fastsættes i forhold til ækvivalensskalaen i bilaget« til forordningen. I artiklen anføres nærmere, at »anciennitet inden for den enkelte lønklasse regnes fra den dag, da den pågældende ansættes som tjenestemand på prøve. Inden for det enkelte løntrin tillægges tjenestemanden den anciennitet, han havde erhvervet inden for sammenslutningen«, dvs. ESS.

15 I denne sammenhæng og for at muliggøre en fastansættelse af 32 ansatte, der havde særkontrakter med ESS, tillagde de bevilgende myndigheder for regnskabsåret 1981 Kommissionen 32 faste stillinger, der var fordelt således: 7 A 4, 8 A 5, 5 A 6, 4 A 7, 1 B 1, 1 C 2, 2 C 3, 2 C 4 og 2 C 5; Europa-Parlamentet havde derved understreget, at det drejede sig om faste stillinger for de ansatte, som i over seks år havde arbejdet i generaldirektorat VIII og udført samme opgaver som deres fastansatte kolleger i Kommissionen.

16 Ved fastansættelsen af disse ansatte anvendte Kommissionen de almindelige regler for EF's ansatte, dvs. tjenestemandsvedtægten for De europæiske Fællesskaber. Alle ansatte med særkontrakter modtog en opsigelsesskrivelse fra ESS, og Kommissionen tilbød dem samtidig en kontrakt med status som midlertidig ansat. Den 16. juli 1981 blev der offentliggjort en meddelelse om ledige stillinger med 32 nye faste stillinger i Kommissionen, og Kommissionen påbegyndte afholdelsen af interne udvælgelsesprøver, som de nævnte ansatte deltog i, herunder sagsøgerne, og som de fleste bestod, bl.a. også sagsøgerne. Imidlertidig foretog Kommissionen en række ansættelser efter den særlige procedure i vedtægtens artikel 29, stk. 2.

17 Således blev sagsøgerne i juni 1981 tilbudt en kontrakt om ansættelse med status som midlertidigt ansatte, hvilket de accepterede. Efter kontrakternes udløb blev sagsøgerne udnævnt til tjenestemænd på prøve. Anvendelsen af bestemmelserne i vedtægten for tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber havde følgende resultat:

Hattet, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 21. december 1970, og som ved afskedigelsen fra ESS var indplaceret i lønklasse 15, løntrin 8, svarende til lønklasse A 5, løntrin 4, blev ved afgørelse af 30. juni 1982 indplaceret i lønklasse B 1, løntrin 3.

Gérard, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 7. januar 1974, og som ved afskedigelsen fra ESS var indplaceret i lønklasse 31, løntrin 5, svarende til lønklasse C 1, løntrin 5, blev ved afgørelse af 30. juni 1982 indplaceret i lønklasse C 4, løntrin 3.

De Szy-Tarrisse, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 18. februar 1975, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 15, løntrin 7, svarende til lønklasse A 5, løntrin 7, blev ved afgørelse af 30. juni 1982 indplaceret i lønklasse A 5, løntrin 3.

Donà, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 1. april 1971, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 16, løntrin 6, svarende til lønklasse A 6, løntrin 6, blev ved afgørelse af 14. juli 1982 indplaceret i lønklasse A 6, løntrin 3.

Delbaere, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 13. juli 1975, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 32, løntrin 6, svarende til lønklasse C 2, løntrin 6, blev ved afgørelse af 8. juli 1982 indplaceret i lønklasse C 4, løntrin 3.

Feyaerts, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 1. april 1972, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 33, løntrin 6, svarende til lønklasse C 3, løntrin 6, blev ved afgørelse af 8. juli 1982 indplaceret i lønklasse C 4, løntrin 3.

Textier, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 1. oktober 1974, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 32, løntrin 6, svarende til lønklasse C 2, løntrin 6, blev ved afgørelse af 8. juli 1982 indplaceret i lønklasse C 4, løntrin 3.

Lacourt, som var tiltrådt tjenesten ved ESS den 12. november 1972, og som ved afskedigelsen var indplaceret i lønklasse 33, løntrin 8, svarende til lønklasse C 3, løntrin 8, blev ved afgørelse af 8. juli 1982 indplaceret i lønklasse C 4, løntrin 3.

18 Sagsøgerne har i deres klager over disse afgørelser samt under sagen anført, at de skal betragtes som ansat ved Kommissionen fra tidspunktet for indgåelsen af deres arbejdskontrakt med ESS, idet sidstnævnte blot er en administrativ enhed under Kommissionen. Den af Kommissionen foretagne udnævnelse, hvorved de samtidig blev indplaceret i lønklasser og på løntrin er derfor i virkeligheden en degradation. Følgelig er alle led i den procedure, der er gået forud for deres udnævnelse til tjenestemænd på prøve samt selve udnævnelsen, for så vidt som den medfører indplacering i en lavere lønklasse og på et lavere løntrin, ugyldige.

19 Sagsøgerne har endvidere anført, at Kommissionen har vedtaget den interne beslutning 61/IX/81, hvis artikel 3 bestemmer, at »... ansættelsesmyndigheden i særtilfælde og under hensyntagen til nødvendigheden af at foretage ansættelser [kan] ansætte den udvalgte ansøger i øverste lønklasse i laveste stillingsgruppe og mellemste stillingsgruppe, såfremt han kan dokumentere, at han... har en faglig

erfaring på mindst: 12 år for så vidt angår lønklasse A 4, 8 år for så vidt angår lønklasse A 6 ... 4 år for så vidt angår lønklasse B 4 og 2 år for så vidt angår lønklasse C 4 ...«. I medfør af denne beslutning burde Kommissionen ifølge sagsøgerne have indplaceret Hattet i lønklasse A 4, løntrin 4, Gérard i lønklasse C 1, Szy-Tarrisse i lønklasse A 4, løntrin 4, Dona i lønklasse A 5 og Feyaerts, Textier og Lacourt i lønklasse C 3.

20 Kommissionen har af de samme grunde, som er anført i den dags dato afsagte dom i de forenede sager Salerno, Ane, Boissin, 87, 130/77 og 22/83, bestridt, at ESS er en retlig fiktion. Sagsøgerne har ikke hørt til Kommissionens personale, før deres kontrakter om ansættelse som midlertidigt ansatte trådte i kraft. Derfor er der ikke tale om nogen degradation af sagsøgerne, men om en ekstern ansættelse ved de europæiske institutioner. For så vidt som sagsøgerne er blevet ansat i de opslåede ledige stillinger, har Kommissionen anvendt beslutning 61/IX/81 korrekt. Den omstændighed, at Hattet ikke blev udnævnt i kategori A beror på, at han ikke er universitetsuddannet. Med hensyn til de andre sagsøgere har Kommissionen understreget, at artikel 3 i beslutning 61/IX/81 er en undtagelsesbestemmelse og derfor er underlagt ansættelsesmyndighedens vide skøn.

Formaliteten

21 Kommissionen har påstået sagen afvist og har fremsat tre anbringender til støtte herfor. For det første har den gjort gældende, at de anfægtede retsakter ikke indeholder et klagepunkt mod sagsøgerne, da disse frivilligt har indgået kontrakterne om ansættelse som midlertidigt ansatte og har accepteret deres udnævnelse. For det andet har Kommissionen anført, at sagsøgerne ikke har overholdt klagefristen, for så vidt angår deres ansættelse som midlertidigt ansatte, fordi de kun har indgivet en klage over deres udnævnelse til tjenestemænd på prøve og til tjenestemænd, men ikke har gjort indsigelse mod deres ansættelse som midlertidigt ansatte. Endelig er Kommissionen af den opfattelse, at indplaceringen ikke kan anfægtes særskilt, idet den blot stadfæster den indplacering, der allerede var tildelt tjenestemændene, da de var midlertidigt ansatte.

22 Disse anbringender kan ikke tages til følge. Domstolen har gentagne gange fortolket begrebet retsakt, der indeholder et klagepunkt, i vedtægtens artikel 90 således, at det omfatter enhver retsakt, der umiddelbart kan påvirke en bestemt retsstilling (jfr. dom af 10.12.1969, Grasselli mod Kommissionen, 32/68, Sml. 1969, s. 141; dom af 11.7.1974, Reinarz mod Kommissionen, 177/73 og 5/74,

Sml. s. 819). Udnævnelsen til tjenestemand på prøve eller til tjenestemand påvirker sagsøgernes retsstilling. Når henses til, at sagsøgerne hævder at have krav på en bedre indplacering, kan de anfægtede retsakter anses for at indeholde et klagepunkt. Under disse omstændigheder er det ikke nødvendigt for at anfægte en udnævnelse, der finder sted efter en ansættelse som midlertidigt ansat, at den pågældende forinden har indgivet en klage over denne ansættelse, idet begge disse retsakter er selvstændige retsakter i vedtægtens artikel 90's forstand.

Realiteten

23 Med hensyn til realiteten bemærkes, at Domstolen i den dags dato afsagte dom i de forenede sager Salerno, Ane, Boissin, 87, 130/77 og 22/83 har fastslået, at ESS er en international organisation, der er underlagt belgisk ret, og at den derfor ikke kan betragtes som en administrativ enhed under Kommissionen eller som en retlig fiktion. Heraf følger — som Domstolen har udtalt i den dags dato afsagte dom i Appelbaum-sagen, 119/83, der er vedlagt nærværende dom — at Kommissionens ansættelse og udnævnelse af ESS' særkontraktansatte må betragtes på samme måde som en normal ekstern ansættelse ved institutionerne. Der kan derfor ikke foreligge nogen retsstridighed, når vedtægtens herfor gældende regler anvendes i denne anledning.

24 Hvad nærmere angår Kommissionens ansættelse og udnævnelse af de tidligere særkontraktansatte ved ESS har Domstolen i dommen i sag 119/83 fastslået, at i betragtning af, at der ikke var nogen væsentlig forskel i den retlige og faktiske stilling, som de ansatte på hjemstedet og de særkontraktansatte ved ESS befandt sig i, var den forskelsbehandling af de sidstnævnte i forhold til de ansatte på hjemstedet, som skete, da de blev ansat og udnævnt af Kommissionen, ikke begrundet, men udgjorde en krænkelse af det princip om ligebehandling, der er opstillet i vedtægtens artikel 5, stk. 3.

25 Af disse domme følger dels, at de anfægtede retsakter, dvs. afgørelserne om udnævnelse af sagsøgerne til tjenestemænd på prøve, må annulleres, for så vidt som de indplacerer sagsøgerne i en lavere lønklasse eller på et lavere løntrin, end da de gjorde tjeneste ved ESS, og dels, at sagsøgernes anbringender om, at ESS er en fiktiv enhed, og at de reelt har været ansat ved Kommissionen, siden de tiltrådte tjenesten ved ESS, altså ikke kan tages til følge.

26 Når henses til, at sagsøgernes øvrige anbringender enten ikke er tilstrækkelig præcise eller klart uholdbare, står der kun tilbage at undersøge anbringendet om, at Kommissionen har tilsidesat sin egen beslutning 61/IX/81 vedrørende de i forbindelse med ansættelse gældende kriterier for indplacering i lønklasse og på løntrin.

27 Disse anbringender er uholdbare, idet de ikke er omfattet af den prøvelsesret, der i tjenestemandssager er tillagt Domstolen ved traktaterne og bestemmelserne i vedtægtens artikel 91, stk. 1.

28 Det fremgår af Domstolens faste praksis (bl.a. dommene af 1.12.1983, Blomefield mod Kommissionen, 190/82, Sml. s. 3981 og af 12.7.1984, Angelidis mod Kommissionen, 17/83, Sml. s. 2907), at ansættelsesmyndigheden inden for de rammer, der er afstukket af vedtægtens artikler 31 og 32, 2. pkt., eller interne beslutninger om anvendelsen af disse bestemmelser, har en vid skønsbeføjelse med hensyn til vurderingen af forudgående faglige erfaringer hos personer, der ansættes som tjenestemænd, både for så vidt angår sådanne erfaringers art og varighed og for så vidt angår deres større eller mindre relevans for den stilling, der skal besættes.

29 I den foreliggende sag har sagsøgerne ikke godtgjort, at Kommissionen har overskredet denne skønsbeføjelse. Den omstændighed, at sagsøgerne opfylder kriteriet om faglig erfaring bevirker ikke i sig selv, at ansættelsesmyndigheden er forpligtet til at anvende artikel 3 i beslutning 61/IX/81.

30 I den konkrete sag påhviler det Kommissionen at tage sagsøgernes stilling op til fornyet overvejelse, idet den ved afgørelsen om deres indplacering skal anvende de kriterier, der er fastsat i vedtægtens artikler 5, 31 og 32 og beslutning 61/IX/81.

31 Som følge heraf annulleres de anfægtede afgørelser fra Kommissionen, som i henhold til traktatens artikel 176 skal gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

Sagens omkostninger

32 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at betale sagens omkostninger.

33 Da Kommissionen i det væsentlige har tabt sagen, tilpligtes den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1) **Kommissionens afgørelser af 30. juni 1982 om udnævnelse af sagsøgerne Hattet, Gérard, Szy-Tarrisse, af 14. juli 1982 om udnævnelse af sagsøgeren Donà samt af 8. juli 1982 om udnævnelse af sagsøgerne Delbaere, Feyaerts, Textier og Lacourt annulleres, for så vidt som de fastsætter sagsøgernes lønklasser og løntrin.**

2) **I øvrigt frifindes sagsøgte.**

3) **Sagerne hjemvises til Kommissionen til fornyet behandling.**

4) **Kommissionen betaler alle sagens omkostninger.**

Due Pescatore Bahlmann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. juli 1985.

P. Heim
Justitssekretær

O. Due
Formand for anden afdeling